

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Diumenge 22 de Juliol de 1900

Núm. 3.622

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
Dues provincies trimestre. 3.50
Extranger y Ultramar 7
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de

La que paga més contribució de la provincia.

El Llac

A mon amic el jove artista en Ruiz Picasso

Jo vui morir per la tardor.

Vui enfonzarme entre las timbas de la mort, mentre que vent faig caure las darreres fulles dels arbres...

Aqueixes fulles jo las he vist nader sobre l'aigua tranquila d'un llac embrutit, cercat de corpulenta arbreda...

Semblava cada fulla una esperança corsecada, caiguda al fons del desengany, tot esperant la mort suprema, l'olvi.

Semblava cada fulla un cor embrutit pel vici i caigut al llot per no sortirne may mes... Cada fulla de aqueixes desvaneixia una il·lusió meva.

Jo he vist el llac entre'l dolc silenci de la nit. Semblava una immensa tomba, un llibre obert, ont hi veia visions bibliques, ont hi reconeixia ciutats soterrades, ont hi veia fantasmes entre'ls meus desvaris de poeta.

Y amb un remereig, suau, casi imperceptible m'ha ferit el cor, de la manera que jo he entés sas paraules confoses, mortals, qu'es filtravan dintre ma pensa i m'estremeixian de frisança... entre'l silenci de la nit, he tingut esgarriantcs de por... he plorat, he plorat, m'he enegat de llagrimas com-la dona que plora sa ignorancia, sa virginitat, caiguda entre las timbas del engany...

L'estelade de la nit reflectia lluminosament al mirall de las signas platejades... Desde son fons venia sa veu feble, que ressonava en ma fantasia y em baldava'ls sentits tots de l'anima... «Mortal, miser mortal, aixeca ta testa presurosa i escolta; jo t'ensenyaré la cançó de la nova vida, jo, qu'en mas entranyes sostinc els germens de la mort...

—Feste gran entre'ls grans, rei entre'ls reis, deu entre'ls deus.

Veute'l nectar esgrat de la vida... tú sols tú... als altres, deixals... escanyals, robals, matals si pots... procura per tú... enriuten de las tristesses...

Fes frente al sol... ja ho veus, jo el deseffio i no em pot vencer, amb sos raigs fervents no ha pogut purificar las mevas entranyas... enriuten, enriuten força del sol...

A la gent de bona fé, felshi una riulla sarcástica.

Entre'ls dolents, sigas dolent; si entre'ls bons ets bó, proclama ta esperansa de bon viure... a vegadas enriuten dels mestres.

Si tens companya, guarda be, cuidat d'ella, molt d'ella... pro no descuidis la dels altres.

Si no tens dinés, robals... no arma en má, [no... ja t'ensenyaré'l mon de robar, bé prou qu'en sep, pero espavilat, guanyat, festen mestre, y després, enriuten de las pobres victimas...

Aixis serás gran entre'ls grans, rei entre'ls reis, deu entre'ls deus.

D'allavors ençá la melangia em corceca l'anima. l'Estiu m'entreté un reic, el sol m'alegra i em distreu... al hivern l'escalfo de la ller m'apassigna l'anima. Pero la tardó m'es horrible.

Es el foc qu'em crema'ls sentits.

A la tardor, al veurer caure las fulles, sols recordo la veu del llac, aquella veu mortal, fera, desequilibrada... aquella veu de mort, tant oposada a mos sentiments tendres...

Per ço, jo, vui morir per la tardor.

ALPHONS MASERAS.

Aurenetas

Deya un jorn hermosa nina

á sa mare ab gran anhel:

—De qui son las aurenetas?

Filla meva, son del Cel.

—Y com es que'l mar travessan

per tornar quan fuig lo fret?

—Lo fret, filla las allunya

qui las torna es Sant Joseph.

—Sant Joseph? A y quant m'agradan

las aurenetas, maretas?

Jo també'n vull una, mare,

ne vull una d'aureneta.

Aixis parlava la filla

ab accent, com lo só d'or.

Que hermosa, que pura y bella

quina tendresa y quin cor!

Era un angel en la terra,

del Cel era un serafi,

com mes tendre la flor brota

son flayre també es més fi.

Sempre més al trench d'aubadà

son finestral volgué obrir

sols per veure l'aureneta

com refila y sol be...

Quan un jorn dins de sa cambra

n'entra una ab cant joliu,

per deixar en ses barbacones,

sobre aquell angel, son nin.

Quina ditxa per la nina,

es lo plaher de sos plahers,

fins dormida, per guardarla

somnia ab los ulls oberts.

Los refils de l'aureneta

fan de la cambra un dossier:

Que ditxós l'angel que veílla!

Que ditxós lo presoner!

Tot es trist: los nuvols tapan

lo sol que regaba'l niu:

Cóm es que'l aucell no canta

com ho feya tot l'estiu?

Ja cantar no pot, s'acosta

l'hora de deixar lo port,

de deixar dins de sa cambra

lo que duya dins son cor!

Y besantse una y mil voltas

l'aureneta se'n va al mar.

Per recort, son coll cenyia

de cinta blauca un collar.

Deu de Deu que'l hi tardava

la tornada del aucell.

Que crudel la mar! hi era...

May tornava son baixell!

Desde son balcó mirava

cade jorn cap allá al port

per saber si'l baixell porta

lo que'l hi han prés, lo cor.

INCOGNIT.

Un ball

L'altre vespre en parlavan, s'en recordas? Jo pron m'estorava perque m'entengessis, si ho vaig lograr no ho sé, pero per si acás lleigeix aquesta carta y medita: estich mes que segur qu'em donarás la rahó.

Estimat amich, ahir, festa major del poble ahont hi passo una temporada per recuperar las forsas perdu-

das en la malaltia que com tu ya sabs ma posat en perill de mort, vareig ballar ab aquella, ab la que are es promesa d'en Ramón, aquella noya tan vistosa y que dos anys enrtera hi haviam fet tanta broma.

Avuy encara em sembla molt mes maca qu'abans, pot ser perque ya no puch pensarhi.

De caracter sino es la mateixa ben poch se'n falta, pero no sé, la veig mes seria, d'una serietat trieta que pot-ser no es tal cosa sino una apreciación meva que, esforçant me sempre per veure lo que ya en lo fondo de las cosas en faig una mica massa...

Va parlarme d'ell, d'el Ramón dientme que l'estima tant y que li sembla que ell també l'estima a ella, pero si no m'equivoco la crech respecte aixó no massa convensuda.

Signi com sigui, com t'he dit abans vareig ballarhi si be no molt lo suficient per gosarhi un bon rato.

Era un vals; aquell que á tu t'agrada tant, encara que no siguis sarahista: el vals del «Faust», tan elegant y airós, tan impregnat de poesia, plé de distinció realitació d'un ideal hermós que volteja l'anima parlant de cosas bonicas, de sentiments que s'remouen are revifats, are esllenguehita altre vegada...

No pots pensar tu lo goig que desperta aquell sica sumament inspirada qu'un estreny entre sos brassos una dona per qui ha guardat algun efecte. Hi hagué un moment que no mes veigi á n'ella, que com yo mateix apassionade nos llensavam entre onades de música, seduhtis per lo ritme enoisador que com perfum de fós nos ubrigavan...

Los seus ulls recobraren aquella expressió d'avans, y que á mi tan m' enamorava; brillavan sino per lo desitj per un goig intern que pugnaba per sortir en fora, y que yo que la estrenyia contra mon pit el sentia d'aprop, tan d'aprop, qu'es confonia ab lo meu fill d'aquell amor ya quasi mort y que s'anava desglossant poch á poch al escal d'un altre que no desconeixia.

Realment sentia ella tot lo que yo em creyaf, iqui sabí, pero yo necessitava que fos aixis, y feya tot lo que podia per donarli bona part del goig meu, fentme l'ilusió de qu'el rebia á ulls clucs y s'entregaba joyosa en brassos del passat per rebejarse entre els recorts, y viurer (encar que no mes fós per una estona) en aquell cel d'abans, avuy ya enterbolit y carregat de boires...

Jo durant lo temps que hi porto d'estada en aquest poble l'havia vista, li havia parlat molt, pero puch ben jurarte, que may vareig creurer pogués pensar tot lo que hi pensat are.

Estich mes que segur que de no ballar ab elle, encara estariam com abans en lo sentit de ferme recordar lo que ya donava, y tornaré á donar per olvidat.

Si et dich tot aixó es perque tinch la pretensió, (tan tonta y falsa com vulguis) de que per un moment tan ella com jo mateix nos hem olvidat per complert de lo que may deuriam olvidarnos... Tant influhí a quella música que tentam nos a estar fortament abratsats l'un al altre nos aisla per complert de tot!

Vareig demanarhi per un altre ball y va negarme pero no ab un no sech y de despreci (quant menos yo no vaig saberho veurer) sino suau y com suplicant, com demanant per favor que li tingues llástima.

Cuant recordo la manera com va dirme y com estaba yo penso que tenia rahó de sobras.

Adeu y hasta un altre.

L'has lleigida?... Are no'm preguntis pas may

mes si m' agraderia que ballessis ab un altre, ni que fos tan sols un ball...

A. S. VILAPLANA.

14 Jany 1900,

Anant a l' "Astillero"

Cotxero, pári. ¿Qué no ho sent? pári...
 —Després de la «curva».
 —¿Qué diu?
 —Diu que després d' haver passat la volta.
 —Aixís se morís... Li fessin tant mal les camas com a mí, ja 's pararia...
 ¡Gracias a Deu! Pugi senyora Pepa vosté que va més llesta... ara dónguim la má... No, per aquest costat...
 —¿Qué hem de fer? ¿Que 's pensan que 'ns hi hem d' estar fins demá matí, a n' aquí parats? ¡Oixca batúa 'l mon dolent!
 —Han vist quin mal geni posan aquets cotxeros... ¡Sembla que se 'ls hi hagi d' anar barret en mal!
 ¡Desde la huelga que semblan uns reys!...
 —¡Cotxero!... ¿Qué va als orientals? ¿Qué 's sort ó muí?
 —¿Que no veu le lleterero? Vosté deu ser cega de naixement. ¿Qué no hi lluca, potser? ¡Vaja alant!
 —¿Al Astillero? Pári, donchs. Puje noya; tu també, Marieta. Y la senyora Quima ¿ahont es?
 —Ha pujat al darrera...
 —¿Qué diu? ¿Que no vol vení aquí ab nosaltres? Si senyora que hi ha puesto; encara n' hi cap un...
 —Vaja, ¿están servidas? Si volen las hi farém una conductora...
 —Cuydis de la seva obligació y no 's fiqui allá hont no 'l demanan. Val més que procuri guiar be 'l bestiar porque no prenguem mal avans d' arribar a puesto.
 —¿Ara vegil... ¡Apa morena, lo cap viu que portém gent de pes!
 —Cotxero, ¿hi ha puesto?
 —Haurá d' anar dreta...
 —¿Cóm diu?
 —Que no hi ha puesto per séure...
 —No hi fa res; aniré de peu dret. Muchas gracias senyor, no 's molesti per mí.
 —Ho veus, Quima, si val portar barret?... per aquestas, tothom s' aixeca.
 —Calla, dona; deu ser una marquesa. ¿Que no ho coneixes ab aquets aucells dissecats que porta al cap? Llástima de gábia que tinch a casa, d' un llore que se 'm va morir fa temps...
 —Mes llástima es que vostés no sigan mudas; porque ja estém cansats tots de sentir las mormorar d' aquesta senyora, sense motiu.
 —Ab aixó trobo que te vosté rahó; pero tinch per ben segur que que si hagués sigut una de nosaltres que haguéssim pujat, ara com ara, vosté no s' hauria fet lo que hagués tingut per convenient pero tinga per ben segur que si avans las hagués sentidas enrahonar com ara mateix han fet, lo meu puesto no hauria sigut per vostés.
 —Be, vamos, déixil estar, senyora Coloma; al fi y al cap no hem dit res que no 's pogués sentir. Se coneix que es delicat d' orelles aquest senyor...
 —¡Aturi, cotxero! ¿Que va a la Sirena aquest tranvia? ¿A l' Astillero? Be es igual; bixarém més aviat. Puja Maneleta... Apa Tonet, depressa.
 —No, senyora, no. ¿Que s' ha cregut...? ¿No ho veu que no hi ha cap assiento?...
 —Vina aquí, Tonet; sen a la meva falda...
 —No hi ha faldas que hi valguin... No hi cap. Son quatre assientos ocupats y no hi cap ningú més. O sino, loguis un cotxe per vosté. No faltaria més...
 —Ab paciencia tot s' arregia, ¿ven?
 —Sí, pero aném com las arengadas al barril y pagant lo que es lley, volém anar ab tota decencia; ho sab ara?
 —Sápiga y tingui entés que soch tan decent com vosté puga serho, senyora, per no dirli una altra cosa... ¿Qué s' ha cregut?
 —Diga lo que vulga... Potser sí que havent vingut últimament y després d' haverli fet puesto com qui diu per caritat, encara...
 —¿Caritat a mí? Tinch quatre duros per tirarli a la cara, si convé...
 —Deu céntims; ¿y aquest noy?
 —Aquest noy no paga.
 —¿Cóm diu?
 —Que no paga.
 —Donchs haurá de pagar vosté per éll si es la seva mare...
 —Tant com Deu vulga. Pero aquest noy no arriba als tres anys, y no ha de pagar.
 —Si li haguessin donat garrotadas a vosté desde que 's va fer, créguim que aniria ben assenyada, si es que conservava la pell.
 —Tingui; per deu céntims no 'm vull fer veure y a vosté potser li vindrán prou be...
 —Lo que ha de fer es callar, si vol arribar a pendre 'l bany. Ja fa estona que la sento...
 —¡Oh... quina por que 'm fa! Lo menos deu ser germá del porter d' un quartelillo...
 —¡Hi ha gent de molta barra! Si no fos una dona... ¡Malseguanyats cinch dits que 's perden!
 —¡Conductor! ¡Conductor! Senyora, ¡díguli que fassi parar.
 —¡Para Madrilanya! ¡Vamos tornemhi! ¡Apa, li-geral!
 —¿Que diu que no va als Orientals? ¡Ay pobre de mí! ¡Pári, conductor, pári! ¿No ho sent? Vaig als

Orientals una servidora... Ab tant trasbals de tranvias, una 's confón fácilmente.
 —¡Xó...oooo Coronela! Una senyora s' ha equivocat de camí. ¡Vaja, somhi altra vegada!
 —Va a l' Astillero, ¿oy? Fassi 'l favor, donchs.
 —Ay, Pauleta, ¿cóm está?
 —Molt be; ¿y vosté, senyora Catarina?
 —Ja ho veu, aném resistint aquesta calor tant forta.
 —Ja ho pot dir una 's cuida ofegar. Sempre porta la roba molla de suhor al demunt. No 's pot resistir aquesta «canícula».
 —Me pensava que ja 'ls havia acabat?
 —Sí, senyora; ara prenh la segona novena. El metje 'm va dir que si 'ls podia resistir, ne prenguéssim mes, y que aixís, passaria 'l hivern més be. L' any passat no 'n vaig pendre més que noa, y aquest hivern los vaig trobar a faltar.
 —D' aquest modo ho fa molt be. Veigi, a una servidora no li provan gayre. Me debilitan en extrém; aixís es, que 'l metje 'm diu que no mes haig d' entrar y sortir de l' aigua... Res mes que banys d' impresió. Desde que vareig tenir aquell atach, que may mes he sigut la mateixa...
 —¿Qué hi vols fer, paciencia... Es alló que diuhen; olla vella, bony ó forat; y no si pot ésser dos vegadas. Vosté ja se 'n deu anar als sesantacinch?
 —Sí, per que, de vosté a n' a mí...
 —Nó, filla, nó; vosté s' equivoca. Jo ara he entrat, tot just, als sesanta.
 —Observi quin airet mes fresquet, se sent?
 —Es que ja hi acabém d' arribar. Miri quina mar mes plana... me sembla que l' aigua serà fresqueta avuy.
 —Ja hi som, gracias a Deu.
 —Beixa, tú, Maneleta... ab cuidado...
 —¿Qué ve ab nosaltres senyora Coloma?
 —Vingui cap a n' aquí, Quima; vull veure si aquella senyora dels aucells al barret, se banya a la «petxina» ó al públich. Ja sería bó que anés al públich ab aquella payola... Vingui que farém broma. ¿Qué li passa?
 —Que he perdut el farcell de la roba del bany; si que 'l hauré feta bona. No per lo que valia, que al fi y al cap, tot era roba vella, menos lo llansol y la tovallola... però...
 —Ne pot llogar aquí.
 —Ja ho diu vosté; es que 's porto justos pel bany.
 —Passiu be, senyora Pauleta, que li probi. Si surt aviat ens entornarém juntas a casa.
 Lo cotxero fa tombá 'ls cavalls en direcció a la ciutat; toca 'l pito, fá collada nova de retorn, y tornemhi que no ha estat res.

LLUIS MATAS y CARRÉ.

CRÓNICA

Escarafalls

Encare que resulti molt ajustada la adaptació d' aquell sabut aforisme de que certas cosas lo peor es meneallo y sobre tot tenint en oempte de qui venen aquestas cosas, després de la lectura del célebre periódich madrileny «Gedeón» no puch menos que agafar la ploma.
 De barra, tots los periódichs madrilenys han demostrat tenirne prou, pero vaija, lo senyor «Gedeón» no 's queda pas endarrera.
 Lo número de dit periódich a que 'm refereixo, sembla dedicat al inolvidable marqués de Portago, actual director de Comunicacions y ex gos de presa del Sr. Dato en son viatge per nostra terra; y un dels chistosos redactors del tal paper posa en boca del valiente marqués, no sé si pera rifarsel ó perqué.
 «Y para eso pegué dos tortas al alcalde de Reus»
 ¿No es veritat que aixó es massa barra, després d' haver quedat plenament desmentidas todas las versiones que havían circulat sobre 'l particular? Avans de que li donguessin tall, quasi ho compreniam que 's donés aquestos fums de maton y perdona vidas, pero ara que ja xupa una breva regular, que calli, que encare hi guanyará.
 Pero no es pas aixó ni molt menos lo bó de la cosa. Publica ademés un article (quant menys per la llargeria en té la figura) original sens dupte d' algun dels célebres literats que coloboren en aquell periódich y que titulan.
 «El papel vale más!—Notas bibliográficas». En ell se fá la crítica d' un llibre procedent de Barcelons, original d' un tal Ignasi Genover, a quin bon senyor posan com é non.
 Nosaltres no havém llegit lo llibre en qüestió y per aixó no podém discutir la crítica del autoritat y xistos «Gedeón». Però a propòsit d' aquest llibre ens rebregan la nostra literatura d' un modo escandalós y 'ns tractan d' estúpits é ignorants.
 ¡Ay infelissos! Ignorants ens diuhen! ¡D' estúpits ens tractan! Pero al aplicarnos tals calificatius no reparan que al xocar contra la rahó rebotan y casnen sobre ells mateixos.
 Se burlan de la seva sanitosa de que está impregnada la nostra literatura, del desenrotllament intelec-

tual de nostre jovent, del jovent que sent l' amor de patria, del jovent que pensa, que estudia, que produeix, del jovent masle de veritat, y que la cultura l' enlayra per demunt d' aquesta colla de gripaus que s' enclotan en lo lloch del vici, que no senten ni pensen, porque las diabauxas y la droperia los migran lo oor y 'l cervell, que 's treuhen l' ample barret cordobés deuant d' un torero y giran l' espalla deuant d' un artista.
 ¡Los críticos del «Gedeón» atrevirse a rebregar la nostra literatura! Per una part no ho estranyém porque ¡qué saben ells, infelissos que es literatura ni arti! No obstant son molt xistosos, aixó sí, son una especie d' arlequi que diverteix als que 'ls omplan lo plat.
 Ben reflexionat, quasi ens en tenim d' alegrar de que 'ns tractin aixís, porque com que dintre 'l mon artístich no hi viuen, seban tant d' art com de treballar.
 Pero al menys deurían saber respectar, puig es molt trist que mentres Europa entera té 'ls ulls fits sobre 'l moviment intelectual de la nostra terra y las nostras obras volen per arreu demunt las alas de la fama, la nostra madrastra ens rebrega ¡Y després dirán si som mals fills de la mare patria! si som mals germans!
 De tots modos que oridin, que baladreigin contra nosaltres que com ja he dit avans, som molt amunt y 'ls seus crits ab prou fenyas ens arribarán a nosaltres, y mentres ells s' esgargamellin, nosaltres continuarém la nostra tasca boy cantant a chor, bon cop de fals y mirant de lluny y ab lo despreci degat a tota aquesta colla de famellas ignorants.
 Malgrat en lo dia d' ahir haver fet los núvols de sombrilla als soferts habitants de la terra, no per aixó fou menos fort lo calor que 's deixá sentir.
 En la secció corresponent publicuem avuy la llista de la Companya Catalana Regional que debutará la nit del prop vinent dimars, dia 24, al Teatre Fortuny.
 Aquesta nit, en lo Gran Café de París, tindrà lloch un concert comensant a las 9 baix lo següent programa:
 Primer. Pas doble, el «Catalán».
 Segon. Jota de la sarsuela «El Padrino del Nene».
 Tercer. Gavota de la sarsuela «Instantánea».
 Quart. Gran dansa, «Luna de miel».
 Quint. «Paso doble», Ravaria.
 Hem tingut lo gust de probar lo Paper Catalá, lleugítim paper de fumar blanc, en quin revers de las tapes s' hi llegeixen las següents ratillas: «Aquest paper se recomana per la exquisita suavitet y pureza de las materias que en la seva fabricació s' emplean. Ab un sol llibret n' hi haurá prou pera convencers de lo que indiquém.» Y aixís nos ha succhit a nosaltres, un sol llibret nos ha probat sa bona qualitat y interessat ha recomanarlo desinteressadament.
 A més reuneix la bona condició de ser presentat tot éll ab carácter catalá.
 Dit paper es fabricat a La Riba (Tarragoná), per don Joseph Gomá y fills y 's troba de venda en tots los estanchs de Catalunya.
 Lo recomaném a nostres lectors y companys de causa que sigan fumadors.
 Pera la próxima festivitat de Sant Jaume lo «Centro de Lectura» projecta un gran concert en lo que a més del llorejat «Orfeo Reusense» hi pendrá part la nova secció de guitarras, bandurrias y llauts de dita societat.
 Aquesta nit tindrà lloch en l' espayós kiosko de Matías Esteve, situat en lo passeig de Mata, un concert instrumental a càrech de l' anomenada «Banda del Centro de Lectura» que executarà las següents pessas:
 1.º «Pas doble», Viñals Archs.
 2.º «Retreta austriaca», Keller-Bela.
 3.º «Czarinas», Chapí.
 4.º «Camaronas», Vallverde y Torregrossa.
 5.º «Gigantes y Cabezudos», Cabañero.
 Com en dit passeig, que está format per una verda y espessa arbreda, s' hi respira un ayre més pur que en lo centro d' aquesta ciutat, no duptém que 'l mateix se venrá molt concorregut pera poder escoltar las tan conegudas y espléndidas pessas que l' esmentada banda executarà.
 Ha aparegut a las vinyas de Tortosa una enfermedad que perjudica molt als rahims, podrintlos y acabant per secarlos per complert.
 Fins lo present no se sab a punt fixo lo remey que convé adoptar pera atacar lo mal, per lo qual los agri-

cultors perjudicats estan molt esgits en vista de la pèrdua segura de la collita.

La banda del Regiment Infanteria d'Almansa executarà aquesta nit de 9 a 11 en lo Gran Cafè d'Espanya lo següent programa:

- «Andalusia», (passa-calle), Gimenez.
- «Gabriela de Vergi», (sinfonia), Rossini.
- «La leyenda del monge», (mosaic), Chapl.
- «La Tempestad», (fantasia), idem.
- «Las hijas del Zebedeo» (carceleras), idem.
- «Boston», (vals), Volsley.

En lo sorteig de la Loteria nacional verificat ahir a Madrid ha sigut favorosament ab un premi de 3.000 pessetas lo número 4.779, expedit a Vendrell.

En lo teatret de la propietat Villa-Julia s'hi posaran en escena avuy las bonicas saraneles «La Buena Sombra» y «La Leyenda del Monje».

Per la Subsecretaria del Ministeri de la Gobernació s'ha publicat una nova estadística de la premsa periodica d'Espanya, segons la qual se publican actualment 213 periodichs més que a l'any 1892.

La progressió es verdaderament considerable en las publicacions de caràcter professional. las que persegueixen fins agricolas, industrials y de comer, las dedicadas a la defensa d'interessos particulars y las de administració, que llensan, respectivament, las importants diferencias en més de 77, 75, 20 y 21, ó sia un augment superior a la tercera part en las primeras, cuadruplicat en las segonas, cinch vegadas més en las terceras y doble ab excés en las ultimas.

En resúmen: lo número total de periodichs que s'publican a Espanya es de 1.347, d'ells 35 en la provincia de Tarragona, 157 Barcelona, 26 Girona y 14 Lleyde.

Lo recaudet en lo dia d'ahir en l'Administració de consums per diferentes especies paja a la cantitat de 862'55 pessetas.

Després de la cura lo pago

Es cosa molt cómoda per tots y assegura als malalts la tant desitjada salut.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª pàgina **Miraculosos confits ó Injecció anti-venereos y Roob anti-sifilitich COSTANZI.**

Secció oficial

Registre civil
del dia 21 de Juliol de 1900

Naixements

Emilia Porta Calbó, de Francisco y Dolores.—Francisco y Joseph Sanromá Orrit, fills de Joseph y Joseph.

Matrimonis

Rafel Figuerola, ab Maria Parchelis.

Defuncions

Anton Porta Murgadas 7 mesos Aleus 10.

Secció religiosa

Sant d'avy.—Santa Maria Magdalena.

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a dos quarts de vuyt del matí lloch la Comunió general en Ntra. Sra. del Carme, y a dos quarts de cinch de la tarde l'últim dia de la novena, predicant Mossén Francisco Solé Pbre. y acabantse ab los goigs.

Sant de demà.—Sant Libori.

Anuncis particulars

L'ADVOCAT

D. RAMON VIDIELLA Y BALART

ha traslladat son despalg al pis primer de la casa número 1 (bis) de la Plassa de Sant Francesch, cantonada al carrer del mateix nom.

RECADER DIARI

DE REUS A BARCELONA.

EDUART ARGEMÍ, te 'l gust de participar al públich en general y a sos amichs en particular, que fa 'l viatge diari de Reus a Barcelona y vice-versa.

S'encarrega de tota classe de recados y comissions a efectuar ja sia a Barcelona ja en alguns de las estacions de la via de Vilanova ahont te corresponsals. Hora de sortida de Reus, 4'35 matí.

Id. d'arribada a Reus, 5'35 tarde. Los encarrechs son entregats a domicili segons se desitji.

A Reus dirigir-se al carrer de Llovera, 33, basté, y a Barcelona, Hospital 2 y 4.

Lo preu dels encarrechs es módich.

Lo recader compta ab totes las garantias exigibles.

AVIS

La Camiseria de **JOSEPH MARTORELL**, s'ha traslladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

Gran novetat en corbateria, géneros de punt botons y gemelos pera camisas.

Se confeccionan calsetets, camisas, colls y punys.

Especialtat en la mida

LLIBRES

Poesias, de D. Eugeni Mata y Mirones.—Una pesseta, 'l tomo.

Rosari del cor, poesias de D. Francisco Gras y Elias.—Dues pessetas, lo tomo.

Se venen en l'Imprempta d'aquest diari.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA CATALANA REGIONALISTA

DIRIGIDA PER LO PRIMER ACTOR

Don Enrich Borrás

Lista de la companyia

Actrius.—D.ª Carlota de Mena, D.ª Dolores Delhom, D.ª Maria Morera, D.ª Concepció Periu, D.ª Dolores Páris, D.ª Rosalía Solís, D.ª Ramona Colosa y senyoreta Mercé.

Actors.—D. Enrich Borrás, D. Joseph Altés, don Jaume Borrás, D. Carles Delhom, D. Vicens Daroqui, D. Enrich Guitari, D. Sadurn Lláuradó, D. Joaquim Vinyas, D. Enrich Vinyals y D. Rosendo Valls.

Apuntadors: Salvadó Ortiz y Ramon Oliva.

Aquesta Companyia donará a conixer al inteligent públich de Reus, las millors obras catalanas estrenadas en lo Teatro Romea de Barcelona y lo novages

per aquesta ciutat le major part d'elles, verificantes l'estreno de las següents: «Mossen Janot» y «La Filla del Mar» de D. Angel Guimerá; «Foch-follet» y «La Resclosa» de D. Ignasi Iglesias.

Dimars 24 de Juliol tindrà lloch lo debut de la Companyia ab lo drama en 3 actes de l'eminent dramaturg A Guimerá «Terra Baixa» y la pessa en un acte «Ensenyansa Superior».

Abono.—S'en obren un de 6 funcions baix los preus següents:

Palcos principlals ab 4 entradas, 55 ptes.—Idem idem principlals ab 4 entradas, 44 ptes.—Idem idem segons ab 4 entradas, 33 ptes.—Idem plateas ab 4 entradas, 40 ptes.—Idem principlals ab 4 entradas, 35 ptes.—Idem segons ab 4 entradas, 22 ptes.—Silló ab entradas, 5'50 ptes.—Lloneta de segon pis ab entrada, 4'50.

Entrada a localitat, 70 céntims.—Idem al Paradís 45 céntims.

Telégramas

Madrid 21.

«El Imparcial» diu que no está designada encare la persona que té d'anar a Barcelona pera inspeccionar l'administració municipal. Es possible que encare no s'agin posat d'acort los senyors Dato y Silvea.

—Se dona com cosa resolta l'acort entre 'ls elements directores de l'Unió Nacional en Madrid y 'l senyor Romero Robledo. S'afirma que en aquesta nova etapa será altament política l'acció del nou partit.

—Ha prés possessió del Govern de Tànger Seid-Aben-Aziz.

—«El Imparcial», en un article que titula «Los misterios de China», diu que fa quinze dias se va saber l'assalt de las Legacions d'Europa a Pekin, y seguit ignorant la sort del personal de las Embaixadas. Dihen també que Pekin está sitiada. «Cóm ha pogut, donchs, l'emperador de Xina telegrafiar al virrey de Canton? ¿Es veritat que s'hagi sollicitat la mediació de Fransa? Tot es nebulós y queda en lo misteri.

París, 21.

Lo príncep Enrich d'Orleans, conegut per sa exploració de la «emeseta» asiática y de l'Abisinia ha demanat que se l'admeti en lo contingent francès destinat a Xina.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7

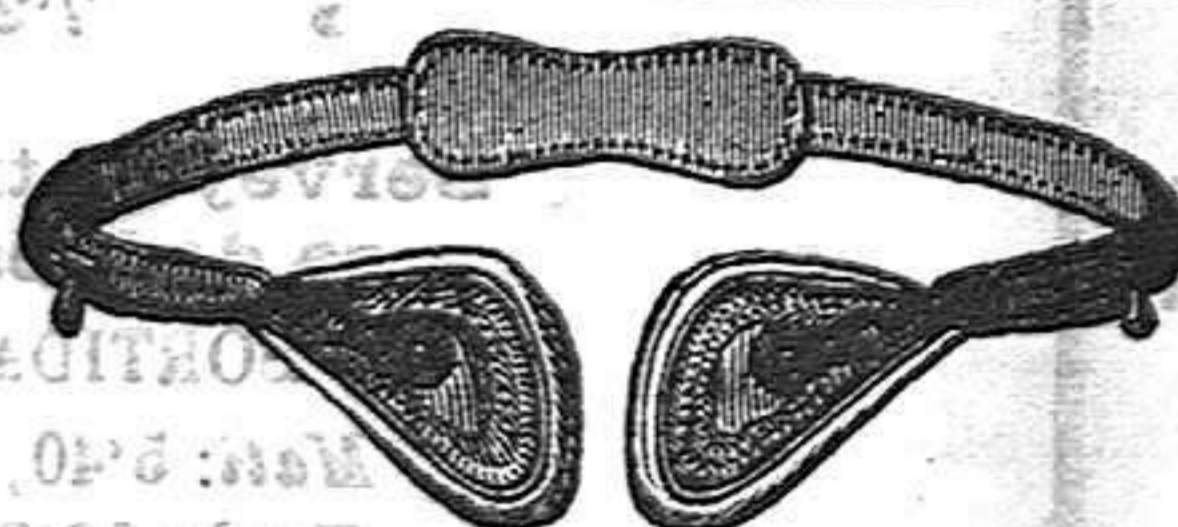
PASTILLAS # FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faringeas, ronquera, afonia y en general en las inflamaciones de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totes las bonas farmacias y principals droguerias.

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comer no son precisament las alabanzas inusitadas ni 'l reclam de falsos remittits y certificats, medis molt comens en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixem, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s'enorgulleix d'haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit a consultarme creguts d'estar herniats (trencats) y fet lo reconeixement s'han venut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d'aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantias que no olvida 'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern pera la curació de las hernias

Especialtat en braguers de cauchuc pera la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs ompiáticos pera evitar lo carregament d'espallitas.

Faixas hipogástricas pera corregir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT LA CREU ROJA PLASSA DE PRIM.-REUS

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS ♦ LAUSANNE

DIPOSIT EXCLUSIU A REUS

D. ANTON SERRA (farmacéutich)

Arrabal Santa Anna, 30

LINFIA		PULPA	
Tubo pera 2 a 3 vacunas	Ptas. 1'25	Placas pera 3 a 4 vacunas	Ptas. 1'50
Tubo pera 8 a 10 vacunas	> 1'50	Placas pera 6 a 8 vacunas	> 3'00
Tubo pera 20 a 25 vacunas	> 3'00	Pots pera 25 vacunas	> 8'00
Estutz ab 5 tubos pera 2 a 3 vacunas	> 4'00	Pots pera 50 vacunas	> 15'00

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

No pocs envejosos sofreixen grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públic de totes nacions los Remey Costanzi, que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encare sent sos mals crònichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d'efecte tan marvellós per la estremada purificació recent y en cinch ó sis dias la crònica y gota militar. Inmillorable para las úlceras y flujos blancos de las donas, arenillas y catarros de la vejiga, escorrezos uretrales, calculs, retencions d'orina y demés infeccions genito-urinarias y especialment la sífilis encare que sia hereditaria. Para la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilichs fins ara coneguts, porque es l'únic que no conté loduro de potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarestar los efectos de tais sustancias, tan desastrosos para la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fàcils de curar. Lo Roob te ademés la ventajeta de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incredols se'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona.

Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos para quins no vulguin usar inyeccions, pesseta 5. Roob antisifilich, lo Frasco, pessetas 4. Para provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en totes las Farmacias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa, Plassa de Prim, 1.

ESTABLIMENT OBERT desde 25 Juny a 15 setembre. BANYS DE RIBAS

D. T. MONTAGUT

Aigües bicarbonatadas, varietat sulfatada de temperatura tèbia

Excelents aigües segons certificats dels més renombrats facultatius para combatre las enfermetats del estómach, budells, fetje y aparato biliar, basso, matris, aparato urinari y demés addominals.

Clinica sumament agradable en istly y tònich-excitant. Altura sobre'l mar, 810 metres. Servey de fonda inmillorable. Taulas francesa, espanyola, restaurant y especial para malalts y personas delicadas y tots los tractaments que se serveixin ordenar los respectius metjes de cada malalt; preus de costum; salons de reunió, ball, periódichs, timbres y llum eléctrica, capella ab missa diaria, correo y telégrafo en lo mateix. Direcció telegráfica, BANYS RIBAS. Hi ha noves cuynas y menjadors independents para las familias que vulguin arreglar-se lo menjar per son compte a 2, 4, 5 y 8 rals per persona y dia. Res haixes als que estiguin llarga temporada. Para més detalls y demandas, dirigirse per carta al Administrador del establiment.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acollida que ha meregut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que s' vege agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregue convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volúmen en 8.º major de 440 páginas y s' ven al preu de 3 rals l' exemplar en aquesta impremta.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juliol de 1900

Línea directa para 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápids vapors francesos

lo dia 21 de Juliol lo vapor «Italie»
lo dia 11 de Agost lo «Espagne»

LÍNEA PARA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 1 de Juliol para Dakar, Rio Janeiro y Santos lo grandios y acreditat vapor francés

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde 'l 1 de Juliol de 1900.

SORTIDAS DE REUS			SORTIDAS DE SALOU		
A las	4'10	matí	A las	4'58	matí
»	5'45	»	»	6'30	»
»	7'20	»	»	7'21	»
»	8'09	»	»	8'10	»
»	9'00	»	»	10'10	»
»	10'48	»	»	10'49	»
A las	12'35	tarde	A las	2'33	tarde
»	2'32	»	»	3'15	»
»	3'14	»	»	3'57	»
»	3'56	»	»	4'39	»
»	4'38	»	»	5'21	»
»	5'20	»	»	6'03	»
»	6'02	»	»	6'45	»
»	6'44	»	A las	7'25	nit
»	7'24	»	»	8'15	»

Servey de trens combinats desde la Closa de Mestres a la estació.

SORTIDAS DE LA CLOSA DE MESTRES

Matí: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.

Tarde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'16, 5'58, 6'40, 7'20.

Lo tren que surt de Reus a las 4'10 del matí y 'l que surt de Salou a las 8'15 de la nit no tenen enllaç ab lo tranvia.

OJO AGRICULTORS OJO

Si voleu conservar vostra Vinya, Olivera, Taronjer Llimoner y arbres fruyters, proben lo polvo SUBLIMIOR que á donat molt bons resultats a Fransa, segons marca registrada que posseheix son inventor y fabricant, Mr. Claria de Toulouse, contra las malalties Mildiu, Blach Rot, Oidium, Codrilis, Antraenosa, Ayrals, Pulgons diversos Altiss, Lliquens y Musgos, sense necessitat de sofre ni sulfat.

Dirigirse a son representant en aquesta D. MATÍAS ESTREVE, (klosco), passeig Mata.

PULPA		LÍNEA	
1'50	Piçes para 2 a 4 vacas	1'50	Tipos para 2 a 3 vacas
3'00	Piçes para 6 a 8 vacas	1'50	Tipos para 8 a 10 vacas
3'00	Piçes para 25 vacas	3'00	Tipos para 30 a 35 vacas
15'00	Piçes para 50 vacas	4'00	Tipos para 50 a 60 vacas